

رسالة محمد

نام درس:

نظام تربیتی از منظر قرآن و
روایات

• مدرس:

• خدیجه افشین (پردیس
رسالت زاهدان)

• بهار ۱۳۹۹

۲- روش دعوت به ایمان

ایمان عبارتست از : باور و اعتقادی که بطور عمیق در وجود انسان (قلب) او نفوذ و رسوخ کند.

۲-۱. ویژگی های ایمان :

۲-۱-۱. اقرار به زبان عمل با جوارح و اعضاء علامت ایمان

نکته : زبانی که مجبور به نفی (کفر) به خداوند شود، اهمیتی ندارد بلکه قلب و جوانح

هستند که ملاک می باشند. بر همین اساس خداوند می فرماید:

« ... الاّ مَنْ **اکره** و قلبه مطمئنٌ بالایمان » اجبار ، وادار کردن فرد

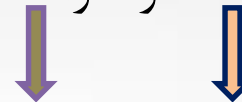

۲-۱-۲. ایمان، امری اختیاری است یعنی بصورت ناگهانی و ناخواسته در قلب انسان ایجاد

نمی شود لذا پذیرش و یا عدم پذیرش ایمان، خواسته انسان می باشد.

بنابراین

ایمان بر دانسته و خواسته مبتنی است.

اعطای بینش عزم و میل قلبی انسان بر پذیرش

۲-۲. رابطه روش اعطای بینش و دعوت به ایمان

در پذیرش ایمان بر مربی لازم است که وقتی عقیده و بینش تربی نسبت به موضوعات به ویژه معنویات آماده شد، بر التزام و عمل نسبت به آنها در تربی انگیزه ایجاد نماید به گونه ای که بینش تبدیل به عقیده گردد.

نتیجه گیری؛

روش دعوت به ایمان منتج به، آغاز تحوّل باطنی در انسان می گردد زیرا ایمان در قلب آدمی وارد و در آن ثابت می شود.

تبصره؛ ورود ایمان همیشه منتج به ثبوت آن در دل نمی گردد بلکه به مصداق آیه «انّ الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا» برای ثبات نیاز به عوامل دیگر و خواست فرد می باشد.

مبنای سوم : ظهور تدریجی شاکله

اعمال و رفتارها (ظاهر) ❌ افکار و نیت ها (باطن) ≡ تأثیر و تأثر مستمر و پیوسته
آیه شریفه: « کَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ »
ران : غشاء یا پوسته محکم

کانوا یکسبون: افکار ، افعال و نیت ها

شاکله از منظر

- روان شناسان ← منش یا شخصیت
- علمای اخلاق ← ملکه
- فرهنگ قرآن ← شاکله

شاکله به معنای رفتار ، ادراک و احساس آدمی می باشد.

آیه « بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ » هرکس در پی کسب بدی باشد، بدی بر او احاطه می یابد.

احاطه هم در شاکله های مطلوب و هم نامطلوب هر دو صادق است.

آیه شریفه: «كُلُّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ» بر افعال **مومنان و ظالمان** دلالت می کند.

نکته:

ادراک

احساس

رفتار

از **شاکله** تولید می شوند به عبارت دیگر؛ منبع اینها شاکله است.

جایگاه ادراک در شاکله نسبت به آیات قرآن اینگونه است که برخی از آن آیات قرآن نور می گیرند و بعضی بر ظلمت خود می افزایند.

در حوزه احساس و رفتار نیز تعبیر قرآن « تزین یا زینت دهی » است بدین معنا که انسان در برخورد با اعمال خویش گاهی از آنها رضایت دارد و گاهی احساس ناراحتی و کراهت.

البته این دو امر احساس و رفتار نسبت به اعمال، ناشی از پذیرش و یا عدم پذیرش آیات و نشانه های الهی است که در مورد مومنان رضایت آنها امری حقیقی و واقعی و در مورد ظالمان در مقابل اعمال ناشایست خود نیز احساس رضایت مندی می کنند.

اصل سوم: مداومت و محافظت بر عمل

این اصل ناظر به « ظهور تدریجی شاکله » است بدین معنا که ظاهر و باطن لایه رویین و تاثیر و تاثر لایه زیرین و در باطن هستند.

حال سوال این است که؛ آیا شاکله ثابت و غیر قابل تغییر است یعنی می توان شاکله را بهم ریخت و نوسازی و یا بازسازی کرد؟

در پاسخ باید گفت؛ شاکله قابلیت تغییر و دگرگونی دارد اما با کمک قاعده‌ای عامّ و مستمر که همان « مداومت و محافظت بر عمل » است.

مداومت ناظر به ← کمیت عمل ← استمرار عمل

محافظت ناظر به ← کیفیت عمل ← مراقبت و مراعات شرایط و ضوابط

مداومت + محافظت = تاثیر و تاثر مستمر ظاهر و باطن

اثر مداومت بر عمل ← پیوستگی کار در اعضاء و جوارح

اثر مراقبت بر عمل ← هوشیاری و توجه نسبت به شرایط ظاهری و باطنی

مداومت — محافظت ← عادات سطحی و خشک

محافظت — مداومت ← زوال پذیری و تباهی

انسان در رفتارها و اعمال خویش نوسان‌پذیر است اما قرآن نمازگزاران را از این خصیصه مستثنی کرده است و می‌فرماید :

« الاّ المصلّین الذین هم علی صلاتهم **دائمون** و الذین هم علی صلاتهم **یحافظون** »

از حسن توجه شما سپاسگزارم